

JÄRFÄLLA KOMMUN

Systematiskt kvalitetsarbete inom barn- och ungdomsför- valtningen

Minna Avrin

Februari 2016

Innehåll

INLEDNING	2
1. VARFÖR SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE?	2
2. SYFTET MED SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE.....	2
3. SYSTEMATISKT OCH KONTINUERLIGT – VAD INNEBÄR DET?	2
4. VAD ÄR KVALITET?	2
5. VAD ÄR SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE?	3
6. NATIONELLA OCH KOMMUNALA MÅL	3
7. BÄRANDE PRINCIPER	3
8. DELARNA I DET SYSTEMATISKA KVALITETSARBETET	4
8.1. Uppföljning	4
8.2. Analys.....	6
8.2.1. Analys på huvudmannanivån	6
8.2.2. Analys av löpande uppföljning av nationell statistik	6
8.2.3. Analys inför delårsbokslut.....	6
8.2.4. Analys inför verksamhetsberättelse och måluppfyllelse- och analysrapport	6
8.2.5. Om analys.....	7
8.3. Planering.....	8
8.4. Genomförande	8
8.4.1. Genomförande av det systematiska kvalitetsarbetet	9
9. KOMPETENSUTVECKLING	9
10. KVALITETSUPPFÖLJNING.....	9
11. TILLSYN AV FRISTÅENDE FÖRSKOLOR OCH PEDAGOGISK OMSORG 10	
12. RELATERADE DOKUMENT	10
13. LITTERATUR- OCH KÄLLFÖRTECKNING.....	11
BILAGOR	11

INLEDNING

I detta dokument beskrivs barn- och ungdomsförvaltningens systematiska kvalitetsarbete. Dokumentet bygger på Skolverkets allmänna råd med kommentarer: Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet¹. Dokumentet beskriver det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivån samt kopplingen mellan enhetsnivån och huvudmannanivån.

Dokumentet beskriver även kommunens ansvar gällande fristående förskolor och grundskolor. Enligt förarbetena till skollagen (2010:800) bör kommunen inom ramen för sitt kvalitetsarbete kunna erbjuda enskilda huvudmän som bedriver utbildning vid endast en förskole- eller skolenhet att ingå i kommunens kvalitetsarbete på huvudmannanivån. Barn- och ungdomsförvaltningen erbjuder alla fristående förskolor och pedagogisk omsorg att delta i förvaltningens systematiska kvalitetsarbete såsom de kommunala enheterna gör.

1. VARFÖR SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE?

Enligt skollagen 4 kap. 3 § ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Enligt skollagen 4 kap. 4 § ska motsvarande planering, uppföljning och utveckling av utbildningen genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.

2. SYFTET MED SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE

Det systematiska kvalitetsarbetet syftar till att de nationella målen för utbildningen ska uppfyllas. Syftet är också att skapa delaktighet och dialog om måluppfyllelsen och om orsakerna till eventuella brister. Det systematiska kvalitetsarbetet inom barn- och ungdomsförvaltningen syftar också till att mål satta av kommunfullmäktige i Järfälla ska uppfyllas.

3. SYSTEMATISKT OCH KONTINUERLIGT – VAD INNEBÄR DET?

Kvalitetsarbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Utgångspunkten är att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

4. VAD ÄR KVALITET?

Skolverket definierar kvalitet inom utbildningsväsendet som en samlingsbeteckning för *hur väl* verksamheten

- uppfyller nationella mål
- svarar mot nationella krav och riktlinjer
- uppfyller andra uppsatta mål, krav och riktlinjer, förenliga med de nationella
- kännetecknas av en strävan till förnyelse och ständiga förbättringar utifrån rådande förutsättningar

---

¹ Skolverket (2012b). *Skolverkets Allmänna råd med kommentarer. Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*. Stockholm

5. VAD ÄR SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE?

Enligt Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete handlar det systematiska kvalitetsarbetet om att systematiskt och kontinuerligt

- följa upp verksamheten
- analysera resultaten i förhållande till de nationella målen
- utifrån det planera och utveckla utbildningen

6. NATIONELLA OCH KOMMUNALA MÅL

Nationella mål för utbildningen anges i barnkonventionen, skollagen, läroplanerna, kursplanerna och andra författningar som styr verksamheten. Kvalitetsarbetet omfattar såväl målen för verksamhetens genomförande som målen för barns och elevers lärande och utveckling.

Nedan anges kommunala målområden och effektmål för barn- och ungdomsnämnden. Dessa strider inte mot de nationella målen.

Framtida tillväxt

- För- och grundskolan i Järfälla byggs ut i den takt som möter behoven hos invånarna samtidigt som kvaliteten i verksamheten fortsätter utvecklas.

Kvalitativ välfärd

- Varje barn i för- och grundskolan ska utifrån sina egna förutsättningar utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål, avseende kunskaper, normer och värden.

Miljö och klimat

- Inne- och utemiljön i kommunens för- och grundskolor är fria från gifter och verksamheten är miljö- och klimatanpassad.
- För- och grundskolans personal har kunskap om miljö och hållbar utveckling.

Demokrati, öppenhet och trygghet

- Varje barn ska känna trygghet, att de blir sedda och respekterade av andra barn och vuxna och att de är en del av den sociala gemenskapen i för- och grundskolan.
- Inget barn i Järfällas för- och grundskolor ska utsättas för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering.
- Varje barn i kommunens för- och grundskolor ska känna delaktighet i och ha inflytande över beslut som rör dem själva och den verksamhet de finns i.

7. BÄRANDE PRINCIPER

I det systematiska kvalitetsarbetet inom barn- och ungdomsförvaltningen finns några bärande principer. Den viktigaste är att kvalitetsarbetet ska utgå från ett helhetsperspektiv på barnet och eleven. Detta innebär att frågor som berör kunskapsutveckling samt värdemässig och demokratisk utveckling ses som delar som påverkar och är beroende av varandra.

En annan princip är att kvalitetsarbetet ska vara en naturlig del av vardagsarbetet på alla nivåer, individuellt, i arbetslaget, på enhetsnivå och på huvudmannanivån. Ett professionellt förhållningssätt och arbetssätt leder till ständig utveckling av verksamheten. För att kvalitetsarbetet ska bli framgångsrikt krävs en välfungerande kommunikation mellan de olika nivåerna.

Utvecklingen ska ses under följd av år både vad gäller resultat och analys av vidtagna åtgärder och det systematiska kvalitetsarbetet ska inriktas mot ett långsiktigt och uthålligt utvecklingsarbete. Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet ska genomsyra allt arbete, såväl genomförande av det systematiska kvalitetsarbetet som val av insatser för utveckling. Ytterligare princip är att ha fokus på det som finns i varje nivå's makt att förändra. Kvalitetsarbetet ska bidra till ökad utvecklingskraft på respektive enhet.

8. DELARNA I DET SYSTEMATISKA KVALITETSARBETET

Det systematiska kvalitetsarbetet består av uppföljning, analys samt planering och genomförande. Nedan en illustration ur Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet.

8.1. Uppföljning

Uppföljning sker kontinuerligt och det innebär att fortlöpande samla in kvantitativ och kvalitativ information om verksamhetens förutsättningar och resultat. Uppföljningen är underlaget för analys och bedömning av måluppfyllelsen.

På huvudmannanivån följer uppföljningen den nationella publiceringen av statistik. Skolverket publicerar statistik både vad gäller barn och elever, personal, kostnader och kunskapsresultat i form av betyg och resultat av nationella prov samt Skolinspektionens beslut. Sveriges kommuner och landsting publicerar årligen Öppna jämförelser och resultat i Kommuners kvalitet i korthet, KKIK. Barnombudsmannen sammanställer statistik inom området "Hur har barn och unga det i Sverige". I samband med att resultat publiceras sammanställer förvaltningen resultat för Järfälla på en övergripande nivå.

På huvudmannanivån görs också sammanställningar på resultat av screeningar, attitydundersökningar, medarbetarundersökningen, sjukskrivningar samt uppföljning av budget och resursfördelningen.

Enheternas årliga planer mot diskriminering och kränkande behandling, måluppfyllelse- och analysrapporter och verksamhetsplan samt verksamhetsberättelse för elevhälsans medicinska insatser är underlag för uppföljning på huvudmannanivån. Läsning av dessa dokument kompletteras med en kvalitetsuppföljning med respektive enhet. Läs mer om kvalitetsuppföljning på sidan 9.

Förutom den kontinuerliga uppföljningen genomförs årligen utvärdering inom ett specifikt område. I samband med detta tas det fram underlag som belyser det aktuella området.

Verksamhetschef har årligen uppföljning med respektive rektor om elever som riskerar att inte nå kunskapskraven eller som fått betyget F i något ämne.

Kommunen har också ett IT-beslutstödsystem som ska skapa ett sammanhållet systemstöd för strategi, planering, genomförande och uppföljning där förvaltningens beslutfattare på olika nivåer kan få ett grepp om hela sin verksamhetsstyrning. Via en webbportal får alla en tydlig bild av verksamheten anpassad till sin roll. Ekonomi, nyckeltal, mål och annan verksamhetsinformation som till exempel skola presenteras, analyseras och följs upp på såväl ett övergripande plan som på en detaljerad nivå. Beslutstödsystemet är ett komplement till kommunens befintliga verksamhetssystem, men gör information därifrån lättillgänglig för enhetscheferna. Information hämtas automatiskt från verksamhetssystemen, sammanställs och presenteras på ett lättförståeligt sätt. Detta genererar i sin tur en kvalitetssäkring av verksamhetssystemen vilket gynnar verksamhetsuppföljningen. Förutom att det underlättar översikt och analys, är det möjligt att skapa uppdaterade och kvalitetssäkrade nyckeltal för verksamheten.

Underlag till uppföljning

- Förutsättningar
  - Ekonomi; kostnader per elev/verksamhet/ändamål, volymer, budget, utfall, prognos
  - Personal; behörighet, täthet, sjukskrivning, medarbetarundersökning
  - Lokaler; platstillgång
  - Barn- och elevgruppernas storlek
- Kvalitet
  - Pedagogisk dokumentation, loggböcker
  - Löpande bedömning
  - Utvärdering av undervisning/projekt
  - Intervjuer
  - Screeningresultat
  - Betyg
  - Nationella prov
  - Elevers närvaro
  - Elevhälsoenkät
  - Självskattningar (till exempel med Skolverkets verktyg BRUK)
  - Klagomål, kränkningar, ärenden från Skolinspektionen och Barn- och elevombudsmannen
  - Attitydundersökning
  - Egna undersökningar
  - Enheternas måluppfyllelse- och analysrapporter (endast huvudmannanivån)

- Verksamhetsberättelse för elevhälsans medicinska insatser (endast huvudmannanivån)

8.2. Analys

Analysen är den viktigaste delen i det systematiska kvalitetsarbetet. Analys ska ske dels i det dagliga arbetet men också återkommande när man stannar upp och gör en djupare analys över tid.

Analysen handlar om att undersöka på vilket sätt förutsättningarna, det som nedan beskrivs som strukturkvalitet och arbetsprocesserna påverkar verksamhetens resultat och måluppfyllelse. Analysen synliggör både brister och styrkor, utifrån en samlad analys kan man dra slutsatser på vad som behöver göras för att förbättra förutsättningar för att alla barn och elever ska nå sin fulla lärcapacitet. Analysen dokumenteras.

8.2.1. Analys på huvudmannanivån

På huvudmannanivån analyseras verksamheten ur ett övergripande perspektiv. Det innebär till exempel analys av variationer mellan enheternas resultat och måluppfyllelse², likvärdighet i bedömning och betygsättning och hur organisationen och resursfördelningen påverkar måluppfyllelsen. På huvudmannanivån analyseras också på vilket sätt genomförandet av resultatförbättringsprogrammet påverkar måluppfyllelsen.

8.2.2. Analys av löpande uppföljning av nationell statistik

Utredare gör en kvantitativ analys av löpande uppföljning efter nationell publicering av statistik och andra framtagna resultat (till exempel egen statistik, attitydundersökningar, medarbetarundersökning). Den kvantitativa analysen studeras av förvaltningsledning och enhetschefer som tillsammans gör en verksamhetsanalys och tar fram resultatet av analys. Arbetet dokumenteras.

8.2.3. Analys inför delårsbokslut

En workshop med enhetschefer om egen statistik av elevresultat och attitydundersökning. Dokumentering sker i nämndens delårsbokslut.

8.2.4. Analys inför verksamhetsberättelse och måluppfyllelse- och analysrapport

Enhetschefer studerar tillsammans resultaten av den löpande analysen och drar med utgångspunkt av dem och enheternas resultat av analys slutsatser och identifierar åtgärder för utveckling. Dokumentering sker i enhetens måluppfyllelse- och analysrapport.

Inför årsbokslutet identifierar förvaltningsledning utifrån kvalitetsuppföljningarna och utifrån enhetschefernas slutsatser och identifierade åtgärder för utveckling gemensamma utvecklingsområden, framgångsfaktorer och åtgärder för vidareutveckling. Dokumentation sker i nämndens bokslut och verksamhetsberättelse samt i förvaltningens måluppfyllelse- och analysrapport. Dessutom dokumenteras arbetet i uppföljning av arbetet med diskriminering och kränkande behandling. Kvaliteten i de fristående enheterna där nämnden har tillsynsansvar dokumenteras i rapport om tillsyn av fristående förskolor, fritidshem och pedagogisk omsorg.

---

² Skolverket definierar i Allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete *resultat* som något som "kommer ut" av en insats eller verksamhet, framför allt om vad eleverna presterar. Begreppet *måluppfyllelse* syftar till uppfyllelse av de nationella målen som anges i bland annat skollag, läroplaner och i kursplaner.

8.2.5. Om analys

Eftersom förvaltningen har identifierat att analysförmågan på alla nivåer behöver förbättras följer här hänvisningar till ett par teorier om analys. Detta ska endast ses som en introduktion till vad analys handlar om.

Österberg skriver i boken *Resultatanalys i skolan*³:

Analys i skolan kan betecknas vara en fördjupande genomlysning för att strukturera, skapa en helhetsbild, tolka underlag och mål och söka framgångsfaktorer respektive orsaker till varför man inte når målen. (Österberg 2015 s. 26)

Han menar också att analys betyder att plocka isär och sedan sätta ihop delarna till en syntes och att det handlar om att söka efter mönster och avvikelser. Enligt Österberg handlar analys om att förstå vilka faktorer som påverkat måluppfyllelsen och om att förstå olika delar på en djupare plan och se hur de hänger ihop och integrerar.

Österberg lyfter tre kvalitetsdimensioner, *strukturkvalitet*, *processkvalitet* och *resultatkvalitet*. *Strukturkvalitet* handlar om mål, ramar, regler och resurser. Även den elevgrupp som skolan arbetar med är också en strukturell faktor enligt Österberg. Han menar att de strukturella faktorerna kan ses som förutsättningar som ger verksamheten dess möjligheter och i vissa fall även begränsningar. Han menar också att dessa förutsättningar ger skolan de ramar inom vilka den kan agera.

Processkvalitet handlar enligt Österberg om förhållningssätt till verksamheten, hur man arbetar och hur utveckling och lärande går till. Österberg menar att förenklat kan man säga att processkvalitet handlar om vad skolan gör av de förutsättningar som finns. I processkvalitet är det pedagogiska arbetet i fokus, hur lärare tänker och agerar för att skapa förutsättningar för lärande. I processkvalitet ingår även mötet mellan lärare och elev, pedagogiskt ledarskap, planering och utvärdering.

Resultatkvalitet handlar om resultaten i verksamheten, alltså måluppfyllelse. Österberg hänvisar till Skolinspektionens granskning av hur systematiskt skolor arbetar för att förbättra kunskapsresultat. Granskningen visar att skolor är alltför individfokuserade och letar många gånger förklaringar hos enskilda elever och vidtar åtgärder på individnivå. Österberg menar att resultatanalys behöver utformas så att den fokuserar på överliggande nivåns arbete, alltså på processkvaliteten.

Håkansson skriver i *Systematiskt kvalitetsarbete i förskola, skola och fritidshem* om analysens olika former⁴. Han menar att man kan använda begreppen *jämföra*, *tolka*, *förklara* och *problematisera* för att beskriva hur arbetet med analys framåtskrider. Han menar att varje analys behöver bestå av att se likheter och skillnader mellan olika beståndsdelar vad gäller förutsättningar, processer och resultat⁵ därför börjar analysen med en *jämförelse*. Jämförelser kan göras över tid, mellan olika aktörer (skolor, arbetslag mm) eller mellan olika typer av resultat, menar Håkansson. Jämförelser kan göras även till exempel mellan olika läromedel.

Som andra steg i analys sker enligt Håkansson *tolkning*. Tolkningar ska leda till att skapa djupare förståelse av uppnådda resultat eller den verksamhet som bedrivits. Tolkning handlar om att hitta mönster och kategorier för att belysa både helhet och

³ Österberg, J (2015). *Resultatanalys i skolan*. Lund: Studentlitteratur

⁴ Håkansson, J (2013). *Systematiskt kvalitetsarbete i förskola, skola och fritidshem, strategier och metoder*. Lund: Studentlitteratur

⁵ Dessa kan jämföras med Österbergs begrepp struktur-, process- och resultatkvalitet

delar. Detta kan handla om att se mönster hur olika undervisningssätt påverkar barns och elevers lärande och utveckling.

Den tredje formen av analys benämner Håkansson som *förklaring*. Han menar att det troligen är den mest kvalificerade analystypen då den syftar till att finna orsaker och påverkansfaktorer i relation till uppnådda resultat. Håkansson menar att även om ambitionen är att hitta varför resultat har blivit som de har blivit, så handlar förklaringar om preliminära, tänkbara förklaringar till olika resultat. Det viktiga syftet här är att analyserna bidrar till diskussioner om utvecklingsbehov och prioriteringar som ska göras.

Den fjärde formen av analys är enligt Håkansson *problematisering*. Problematisering kan handla om dels att finna nya frågor som behöver besvaras eller att jämföra med tidigare gjorda analyser, andra enheter, kommuner eller med nationella utvärderingar och forskning. Detta kan innebära att kategorier, mönster och förklaringar som identifierats i den egna analysen speglas mot en vidare referensram för att söka bekräftelse till de egna slutsatserna alternativ utmana dem.

Analysen resulterar i ökad förståelse för framgångsfaktorer och utvecklingsbehov. Analysen visar vad som behöver förbättras och ger vägvisning för vad som är klokt att göra för att nå bättre måluppfyllelse. Att dokumentera analysen är viktigt utifrån flera perspektiv, bland annat möjliggör det lärande över tid.

8.3. Planering

Resultat av analys är utgångspunkten vid planering av verksamheten. Planering bygger på de kunskaper, insikter och slutsatser som framkom under analysen. Planering innebär att sätta mål och aktiviteter för de identifierade utvecklingsområdena med syfte att nå bättre måluppfyllelse vad gäller de nationella och kommunala målen.

Planeringen ska inriktas mot ett långsiktigt och uthålligt utvecklingsarbete. Valet av insatser och åtgärder ska grundas i aktuell forskning och/eller beprövad erfarenhet. I planeringen ska anges konkreta följder, vad som ska uppnås och förväntade effekter, på kort och lång sikt av respektive insats. I planeringen ska även ingå en kompetensutvecklingsplan. Planerade insatser ska vara väl förankrade hos all berörd personal.

På huvudmannanivån sker planering i budgetdokumentet för de nästkommande två åren och i kommande års budget för kommunala förskolor, grundskolor, Järfälla barn och elevhälsa och Järfälla språkcentrum, i resultatförbättringsprogrammet och i strategi för forskning och utveckling. Planering för det systematiska kvalitetsarbetet sker i detta dokument. På enhetsnivån sker planering i respektive enhets verksamhetsplan och i plan mot diskriminering och kränkande behandling.

8.4. Genomförande

Genomförande handlar om att bedriva utbildning utifrån den beslutade planeringen och att genomföra det systematiska kvalitetsarbetet. I bilaga 1 finns årshjul för nämndens, enheternas och förvaltningens systematiska kvalitetsarbete.

Ständiga förbättringar innebär ett reflekterande förhållningssätt där alla aktörer i vardagen reflekterar över vad insatserna leder till och på vilket sätt målen kan nås fullt

ut. Dokumentation i vardagen är en förutsättning för ett reflekterande arbetssätt, dokumentationen bidrar till att få syn på vad som händer, vad som behöver utvecklas och på vilket sätt både i ett kort och i ett längre perspektiv. Dokumentation är alltså ett verktyg för ständiga förbättringar i vardagen men också ett viktigt underlag när man analyserar resultat inför kommande årets planering. Dokumentation kan ske i olika former, vanliga exempel är pedagogisk dokumentation i förskolan, minnesanteckningar, intervjuer, loggböcker, formativ bedömning samt utvärdering av undervisningen, projekt och teman.

8.4.1. Genomförande av det systematiska kvalitetsarbetet

Det systematiska kvalitetsarbetet består av ett antal årliga händelser. Dessa är beskrivna i bilaga 1 som årshjul.

- Löpande framtagning och analys av resultat utifrån publicerad nationell statistik
- Dialog med enhetschefer inför delårsbokslut och verksamhetsberättelse
- Dialog med enhetschefer om resursfördelningsmodeller
- Prognosuppföljning (Verksamhetschef och respektive rektor)
- Förvaltningsledningens sammanfattande analys inför delårsbokslut och verksamhetsberättelse
- Kvalitetsuppföljning (förvaltningsledning och ledning för respektive enhet)
- Dialog med enhetschefer med flera inför framtagning av resultatförbättringsprogram
- Inlämning av statistik till Statistiska centralbyrån (SCB) och Kommun- och landstingsdatabasen (KOLADA)
- Genomföra utvärdering inom ett specifikt område
  - År 1 Nyanlända och modersmålsundervisning
  - År 2 Inkludering - förebyggande och främjande arbete så att barn och elever i mindre utsträckning får behov av särskilt stöd samt situation för barn och elever med funktionsnedsättning
  - År 3 Elevernas inflytande
  - År 4 Studie- och yrkesvägledning
  - Vart tredje år uppföljning av Strategi för forskning och utveckling
  - Vart tredje år revidering av dokumentet för det systematiska kvalitetsarbetet

9. KOMPETENSUTVECKLING

Huvudmannen ska enligt 2 kap. 34 § Skollagen se till att personalen vid enheterna ges möjlighet till kompetensutveckling. Detta innebär bland annat att rektorer och förskolechefer ska ha tillräcklig kompetens i det systematiska kvalitetsarbetet. Kompetensutveckling inom området kommer att vara en del av innehållet i chefernas kollegiala lärande.

10. KVALITETSUPPFÖLJNING

Kvalitetsuppföljning är en del av barn- och ungdomsförvaltningens systematiska kvalitetsarbete och genomförs genom att ledningen för barn- och ungdomsförvaltningen besöker samtliga kommunala för- och grundskolor i Järfälla samt Järfälla barn- och elevhälsa och Järfälla språkcentrum. Även fristående grundskolor besöks. Kvalitetsuppföljningen syftar till att skapa en dialog kring kvalitet och utveckling. Ytterligare syftet med kvalitetsuppföljningarna är att ge återkoppling på de årliga kvalitetsredovisningar som enheterna skickar in samt att ge enheterna möjlighet att ha synpunkter på barn- och ungdomsförvaltningens arbete.

Idén med kvalitetsuppföljningen är att skapa ett utbyte av synpunkter kring kvalitetsfrågor – inte att utvärdera verksamheterna. För att diskussionerna ska kunna ge utrymme för många olika tankar bygger uppföljningarna på ett öppet samtal. Inför kvalitetsuppföljningarna sammanställs aktuell statistik som avser studieresultat, personalitet och liknande. Utgångspunkten för uppföljningarna är i huvudsak innehållet i *Program för resultatförbättring* samt enheternas egna kvalitetsredovisningar. Från kansliet deltar barn- och ungdomsdirektör, berörd verksamhetschef, verksamhetschef för utveckling och stöd samt utredare. Från enheten deltar enhetens ledning.

11. TILLSYN AV FRISTÅENDE FÖRSKOLOR OCH PEDAGOGISK OMSORG

Enligt skollagen 26 kap. 4 § har en kommun tillsyn över fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Tillsynen syftar till att genom en granskning kontrollera om den fristående verksamheten uppfyller ställda krav i lag och andra föreskrifter. Med lagar och föreskrifter avses bland annat skollagen, Läroplan för förskolan 98 reviderad 2010 (Lpfö 98), Skolverkets allmänna råd och kommentarer för kvalitet i förskolan/pedagogisk omsorg samt Järfälla kommuns riktlinjer för godkännande och rätt till bidrag för fristående verksamheter. I en tillsyn ingår att fatta beslut om åtgärder som kan behövas för att huvudmannen som bedriver verksamheten ska rätta fel som uppmärksammas under tillsynen. Tillsynen syftar också till att säkerställa kvaliteten i den verksamhet som granskas samt att genom stöd och vägledning möjliggöra för ökad kvalitet.

Anmälda tillsynsbesök görs i Järfälla kommun med regelbundenhet vartannat till vart tredje år. Om det framkommer signaler gällande brister i en verksamhet kan även en så kallad riktad tillsyn genomföras. Utgångspunkten blir då det specifika område där brister uppmärksammas.

Själva tillsynsbesöket är planerat till en heldag och inleds med att verksamhetsansvarige ger en kort presentation av verksamheten. Efter presentationen gör tillsynsutövarna observationer i verksamheten. Inplanerade och/eller spontana samtal genomförs under dagen med personal och föräldrar. Intrycken från tillsynen dokumenteras och används som underlag till en intervju som i närtid efter besöket genomförs med förskolechefen/verksamhetsansvarig och eventuell övrig ledning.

Utifrån dokumentation, observation, samtal och intervju görs en helhetsbedömning av kvaliteten av de granskade områdena. Uppgifterna sammanställs i en kortfattad tillsynsrapport som sänds till verksamheten. Om det vid tillsynen uppmärksammas brister beskrivs detta tillsammans med krav på åtgärder och eventuella sanktioner. I rapporten anges också förslag på utvecklingsområden och råd och vägledning ges.

12. RELATERADE DOKUMENT

I bilaga 2 beskrivs hur olika dokument relaterar till varandra.

Övriga relaterade dokument

- Mall för måluppfyllelse- och analysrapport
- Mall för verksamhetsplan
- Skolverkets publiceringsplan

13. LITTERATUR- OCH KÄLLFÖRTECKNING

Håkansson, J (2013). *Systematiskt kvalitetsarbete i förskola, skola och fritidshem, strategier och metoder*. Lund: Studentlitteratur

Skolverket (2012b). *Skolverkets Allmänna råd med kommentarer. Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*. Stockholm

Österberg, J (2015). *Resultatanalys i skolan*. Lund: Studentlitteratur

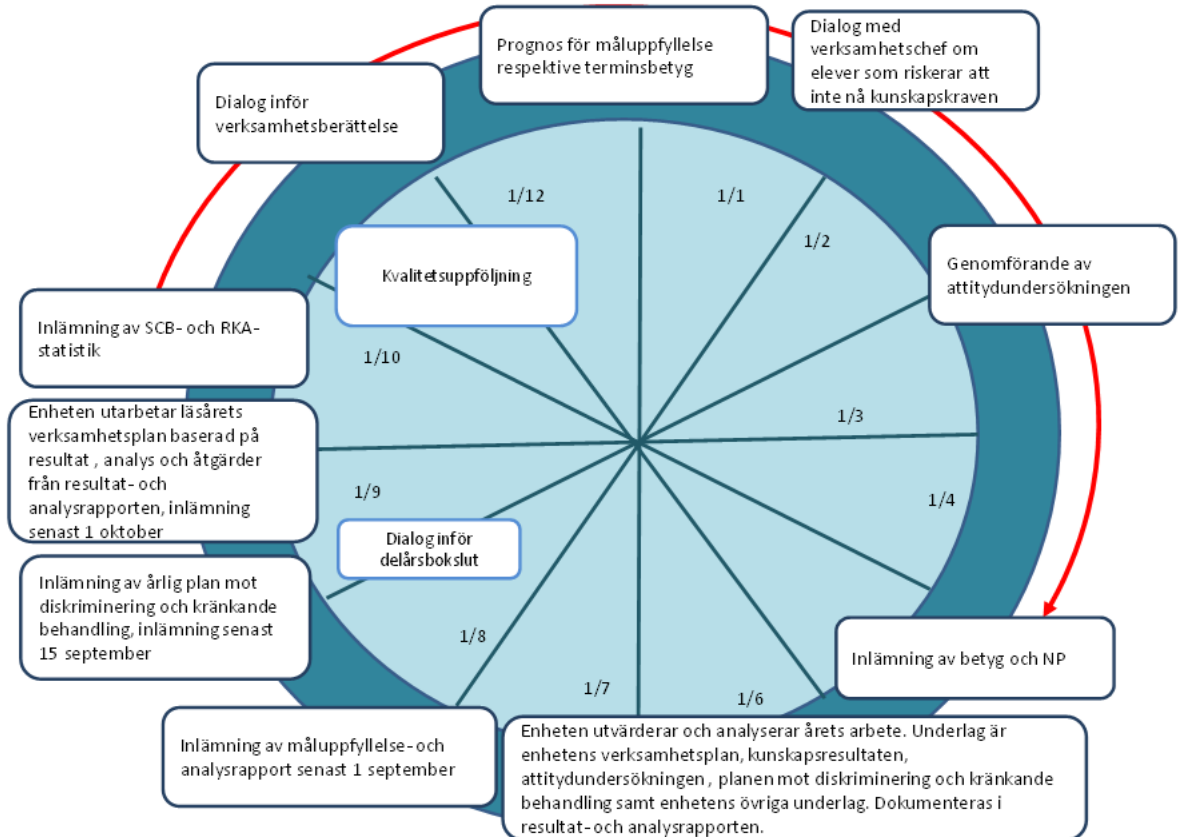
BILAGOR

Bilaga 1 Kvalitetshjul

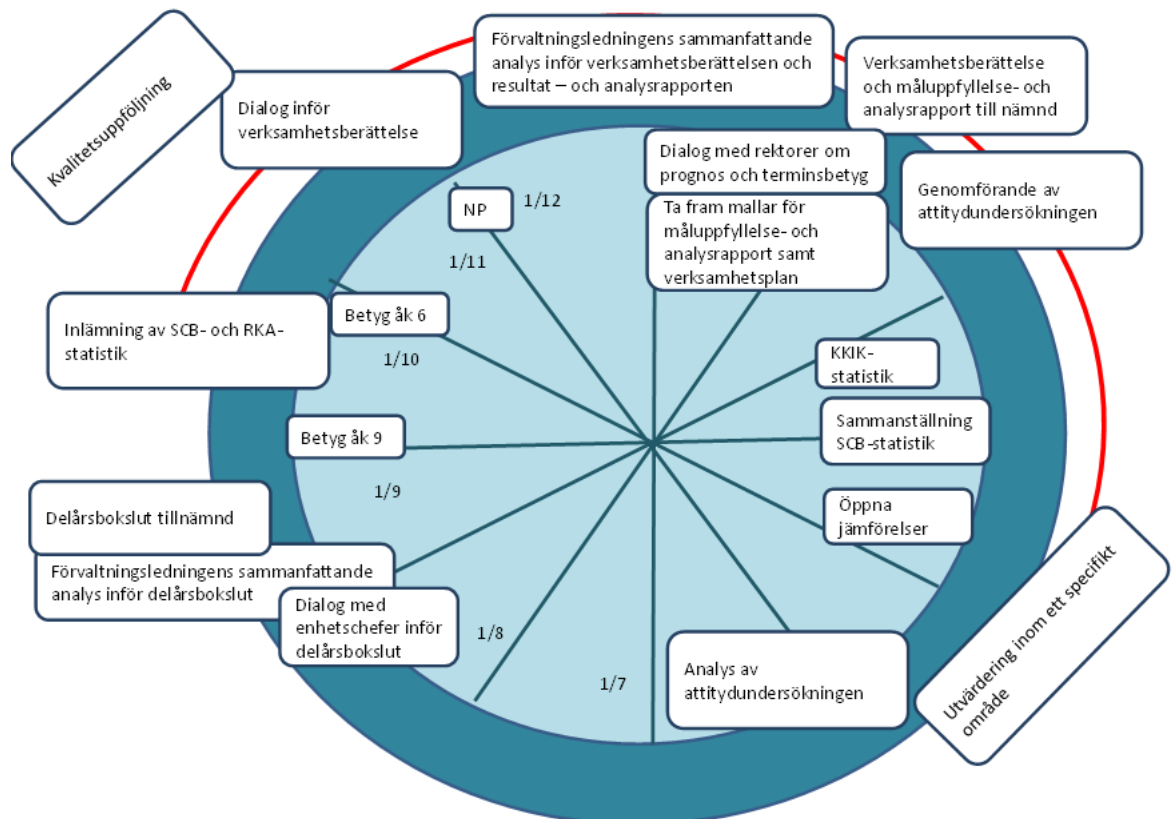
Bilaga 2 Dokument i det systematiska kvalitetsarbetet

Bilaga 1

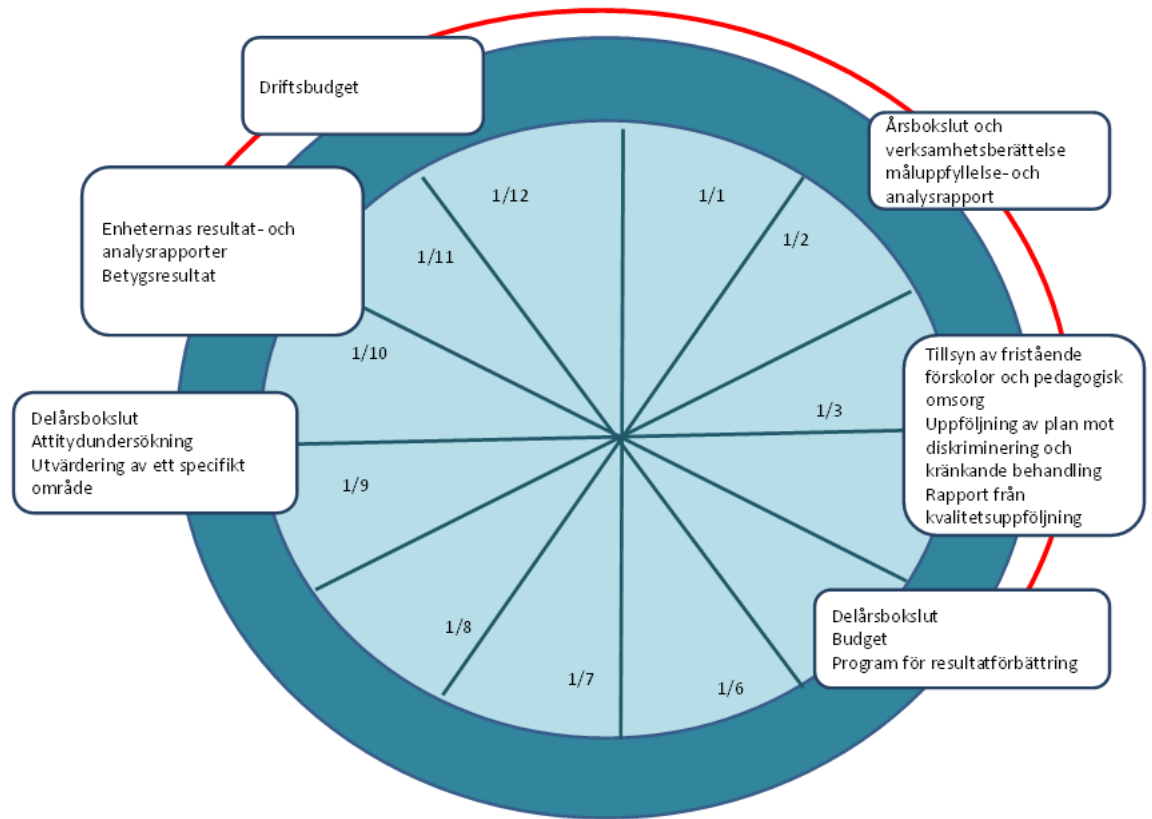
Kvalitetshjul för förskola, grundskola, grundsärskola - enhetsnivå

Kvalitetshjul för förskola, grundskola, grundsärskola - förvaltningsledning

Kvalitetshjul för barn- och ungdomsnämnd

Dokument i det systematiska kvalitetsarbetet

